

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพและภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุที่มา
รับบริการที่ศูนย์เวชปฏิบัติครอบครัว จังหวัดน่าน

ชื่อผู้เขียน นางสาว ไพจิตร ล้อสกุลทอง

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. ชวพรพรรณ จันทร์ประสิทธิ์	ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร. ศิริรัตน์ ปานอุทัย	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ สมบัติ ไชยวัฒน์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วารุณี พองแก้ว	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราภรณ์ เลิศพูนวิไลกุล	กรรมการ

บทคัดย่อ

การเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติที่เกิดขึ้นในวัยสูงอายุ จะส่งผลต่อภาวะสุขภาพผู้สูงอายุ ทั้งร่างกาย จิตใจ และสังคม การมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพจะช่วยคงไว้ซึ่งภาวะสุขภาพของ ผู้สูงอายุ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ภาวะสุขภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพและภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุ ที่อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์เวชปฏิบัติครอบครัววนคร อำเภอ ปัว จังหวัดน่าน จำนวน 180 ราย ซึ่งรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 1) ข้อมูล ส่วนบุคคล 2) พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพซึ่งดัดแปลงจากศิริมา วงศ์แหลมทอง (พ.ศ. 2542) และ แบบสัมภาษณ์ภาวะสุขภาพที่พัฒนาโดยบรูค และคณะ (Brook et al., 1979) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงอันดับของสเปียร์แมน

ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับ ปานกลาง และในแต่ละด้านของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพ

ด้านกิจกรรมทางกาย ด้านโภชนาการ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านการพัฒนาทางจิตวิญญาณ และด้านการจัดการกับความเครียด ก็อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน สำหรับภาวะสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างทั้งโดยรวม และในแต่ละมิติ คือ 1) มิติสุขภาพกาย 2) มิติสุขภาพจิตใจ และ 3) มิติสุขภาพสังคม อยู่ในระดับปานกลาง อีกทั้งพบว่าพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะสุขภาพ ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .522, p < .01$)

ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า ศูนย์เวชปฏิบัติครอบครัววรนครจะต้องทบทวนการดำเนินงานในการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความครอบคลุม และมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ นำไปสู่การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

Thesis Title Health Promoting Behaviors and Health Status of the Elderly at Family Practice Center in Nan Province

Author Miss Pajitra Loskultong

M.N.S. Gerontological Nursing

Examining Committee:

Assoc. Prof. Dr. Chawapornpan	Chanprasisit	Chairman
Lecturer Dr. Sirirat	Panuthai	Member
Assoc. Prof. Sombat	Chaiwan	Member
Asst. Prof. Dr. Warunee	Fongkaew	Member
Asst. Prof. Waraporn	Lertpoonwilaikul	Member

Abstract

Changes occurring in the elderly period are natural phenomena resulting in physical, mental and social well-being of the elderly. Health promoting behaviors are recognized as a contributing factor to improve the health status among the elderly. The purpose of this study was to examine health promoting behaviors, health status among the elderly, as well as the relationship between these two variables. The study sample consisted of 180 elderly whose age 60 years and over, and who resided in the area under the responsibility of Worrnakorn Family Practice Center at Aumphur Pua, Nan Province. The interview form was developed consisting of three main parts: 1) demographic data, 2) health promoting behaviors modified from Sirima Wonglaemthong (1999), and 3) health status measurement developed by Brook et al., (1979). Data were analyzed using descriptive statistics and Spearman's Rank Correlation Coefficient.

The results of this study demonstrated that overall health promoting behavior of the elderly was at a moderate level. Each dimension of health promoting behaviors such as health

responsibility, physical activity, interpersonal relationship, spiritual growth and stress management was also at a moderate level. Regarding health status of the elderly, overall as well as each dimension, physical health, mental health, and social health, was at a moderate level. There was a positively significant association between health promoting behaviors and health status of the elderly, but this association was at a moderate level ($r = .522, p < .01$).

These findings, thus, indicate that Worrnakorn Family Practice Center should review the implementation regarding elderly health promotion especially health promotion behavior. This is anticipated to effectively implement elderly health promotion in all aspects, leading to the quality of life among the elderly.